SENINEL

Grăbită, iarna a făcut un prim cap de pod la Baza Aeriană Feteşti. Dar nu este nici o problemă. Aeronavele militare decolează şi aterizează, în continuare, în deplină siguranţă!

PUTEREA AERIANĂ

„Puterea Aeriană, care vine de undeva dintr-o eră dominată de forţele terestre şi maritime, a determinat intrarea luptei armate într-o nouă epocă, denumită aerospaţială.”

pagina 2

pagina 7

Lansare de carte la Senatul României

UN EROU AL AVIAŢIEI ROMÂNE

ROMÂNIA – şanse reale de a fi nominalizată pentru admiterea în Alianţa Nord-Atlantică

pagina 3

ANALIZA DE ETAPĂ – reper practic – constructiv, cu caracter inedit, în procesul de reformă al Forţelor Aeriene ale României

pagina 4

SOFTWARE ROMÂNESC PERFORMANT ÎN DOMENIUL MILITAR

pagina 6

ZBOR DEOSEBIT ÎN AFGANISTAN

pagina 7

■ INFO ■ INFO ■ INFO ■ INFO ■ INFO ■ INFO ■ INFO

LUPTĂTORI AERIENI PERFORMANŢI

Piloţii militari români din aviaţia de vânătoare, de transport şi de pe elicoptere au executat în acest an de instrucţie activităţi de mare complexitate, numeroase misiuni în străinătate, efectuând peste 2.500 ore de zbor în misiuni ordonate.

Cu aeronave MiG-21 LanceR şi IAR-330 SOCAT s-au executat misiuni deosebit de complexe în Polonia, la “STRONG RESOLVE – 2002”, şi în Franţa, la “COOPERATIVE KEY – 2002”. Detaşamentul C-130 Hercules a efectuat zboruri de o importanţă aparte în cadrul misiunilor” ISAF–FINGAL” şi “ENDURING FREEDOM”. Aviatorii militari români au fost apreciaţi de către reprezentanţii tuturor forţelor participante la operaţiile din Afganistan pentru felul în care au transportat în teatru trupele aparţinând Armatei Române, pentru modul profesionist în care au efectuat zboruri pentru transport sau sprijin umanitar pe aeroporturile Mazar I Sharif, Kandahar, Bagram, Kabul, Karachi şi Ashgabat.

INSPECŢIE LA RACHETIŞTI

O comisie din comandamentul Statului Major al Forţelor Aeriene, condusă de generalul de brigadă Marinel Nicolae, efectuează în aceste zile o inspecţie la Brigada 1 Rachete Sol-Aer.

Scopul activităţii este de a evalua stadiul realizării (construcţiei) structurii, din perspectiva modernizării marii unităţi, a nivelului susţinerii logistice şi al pregătirii personalului, a gradului de operativitate şi al capacităţii de acţiune, a nivelului realizării criteriilor de interoperabilitate.

O activitate importantă atât pentru cei care planifică şi conduc procesul de reformă în structura noastră de forţe armate, cât şi pentru cei care îl realizează, îl materializează în unităţi şi subunităţi. Cum brigada comandată de colonelul Vasile Ştefănescu este una din marile unităţi performante, nu ne îndoim că rezultatele inspecţiei vor fi foarte bune.

DIN NOU LA MANŞĂ

Pe 26 martie 2002, în jurul orelor 14, locotenentul Cătălin Micloş, de la Baza Aeriană Câmpia Turzii, aflat în zbor de instrucţie, sesizând o defecţiune gravă la motor, a fost nevoit să catapulteze. Acţiunea sa temerară s-a consumat la circa 200 de metri altitudine, după ce a încercat, în zadar, să ajungă la aerodrom, nu înainte de a evita prăbuşirea avionului MiG-21 LanceR peste oraşul Turda. Pentru excepţionala sa faptă, ministrul apărării naţionale l-a avansat, înainte de termen, la gradul de căpitan.

Timp de şase luni, pilotul s-a aflat în refacere după evenimentul produs. Admis din nou la zbor, Micloş, după numai câteva “duble” a ieşit din nou la simplă comandă. Instructorul său, căpitan-comandorul Daniel Persu, comandantul escadrilei, a declarat că Micloş a stăpânit aeronava cu aceeaşi măiestrie ca acum şase luni, de parcă nu ar fi lipsit de la manşă atâta timp.

Publicaţie editată de Statul Major al Forţelor Aeriene

Nr. 17 (50) • NOIEMBRIE – 2002

PUTEREA AERIANĂ

Având în vedere diversitatea mijloacelor care evoluează în spaţiul aerian şi capacităţile pe care fiecare din ele le poate oferi pentru operaţiile militare, este aproape imposibil să defineşti Puterea Aeriană cu o singură formulă.

Iată o definiţie inspirată din Doctrina Puterii Aeriene britanice: "Puterea Aeriană reprezintă capacitatea de proiectare şi angajare a forţei militare în spaţiu, utilizând în acest scop platforme aeriene sau rachete care operează deasupra suprafeţei pământului".

Chiar această definiţie necesită, totuşi, unele comentarii, în sensul că forţa militară trebuie să fie înţeleasă în ideea de putere militară, în integralitatea ei. Adică acele capacităţi necesare misiunilor ofensive şi defensive, dar şi componentele nedistructive care asigură misiuni cum ar fi recunoaşterea sau transportul aerian.

Platformele aeriene sunt aeronavele de orice fel: elicopter, avion cu sau fără pilot, satelit, navă spaţială etc. În ultima vreme, se foloseşte din ce în ce mai mult termenul **putere aerospaţială** pentru a califica această formă de putere aeriană şi spaţială.

Puterea Aeriană nu este generată numai de Forţele Aeriene, ea include şi capacităţile furnizate de alte categorii de forţe (Terestre, Navale) şi chiar de către aviaţia civilă.

Pe de altă parte, Puterea Aeriană nu este compusă numai din sisteme de arme, ea se bazează şi pe personalul de deservire şi pe infrastructura pentru operare.

Dimensiunea strategică a Puterii Aeriene – contribuţie determinantă la Puterea Militară

■Efectul strategic. Capacitatea Puterii Aeriene de a lovi, întrerupe funcţionarea sau distruge un centru de importanţă operaţională sau strategică al unui adversar sugerează că aceasta este capabilă de acţiuni militare cu efect strategic. Acest efect poate fi creat prin acţiune distinctă, independentă sau întrunită, în cooperare cu alte forţe. Trăsătura esenţială a operaţiilor aeriene cu efect strategic este că acţiunea, deşi vizează ţinte strategice, pentru a sprijini obiectivele de ansamblu ale campaniei sau scopul final al acesteia, poate fi concepută ca fază distinctă a campaniei întrunite sau ca acţiune executată din afara teatrului.

Aceasta este trăsătura care face diferenţa între operaţiile aeriene cu efect strategic şi celelalte roluri şi misiuni ale Puterii Aeriene. Obiectivul misiunilor cu efect strategic este similar cu cel al luptei manevriere: să zdruncine mai degrabă coeziunea inamicului şi voinţa acestuia, decât simpla distrugere a puterii sale umane şi materiale. Acest obiectiv este realizat acţionând împotriva intereselor vitale ale adversarului, cu întreaga putere de foc, capacitatea de manevră şi realizând surpriza, în misiuni şi acţiuni duse la toate nivelurile luptei şi asupra întregii zone de operaţii.

Ţintele determinate cu ajutorul instrumentelor de planificare a campaniei pot include aparatul guvernamental, forţele militare, infrastructura şi capacităţile de cercetare şi producţie. Toate acestea vor fi evaluate de comandanţi şi planificatori ca fiind ţinte strategice cu importanţă egală din punct de vedere al regulilor de angajare, legilor conflictului armat şi conceptelor asociate stabilirii ţintelor (cum ar fi, spre exemplu, proporţionalitatea).

■Instrumentul cel dintâi ales. Anii '90 au fost mărturie la executarea a trei ofensive aeriene majore care, dacă la o primă vedere apar să fie numai revoluţionare, ele au fost de fapt decisive şi pline de succes.

În cazul Războiului din Golf (Operaţia "Desert Storm" – 1991), Puterile Aeriene vestice au preluat conducerea în redarea libertăţii Kuweitului de sub ocupaţia Irakului.

În Bosnia, în 1995 (Operaţia "Deliberate Force"), un bombardament aerian executat de forţele NATO a urmărit să se constituie într-un instrument de impunere a păcii, de un anumit gen, cu efect cel puţin asupra fracţiunilor luptătoare.

În Operaţia "Allied Force", în 1999 (Campania aeriană din Kosovo), cele 11 săptămâni de lovituri aeriene par să fi fost singurul şi cel mai important factor în obligarea guvernului, de la acea vreme, al Republicii Federale Iugoslavia, să înţeleagă cerinţele Alianţei transatlantice, referitoare la criza din Kosovo.

Într-adevăr, Puterea Aeriană s-a constituit, în toate aceste cazuri, ca o formă supremă a capacităţilor militare şi poate fi considerată un instrument care, în mod evident, va fi ales cel dintâi. Succesul celor trei ofensive aeriene a făcut ca mulţi analişti şi comentatori să argumenteze deja că Puterea Aeriană, care vine de undeva dintr-o eră dominată de forţele terestre şi maritime, a determinat intrarea luptei armate într-o nouă epocă, denumită aerospaţială.

Mulţumită dispozitivelor de vedere pe timp de noapte şi mijloacelor de navigaţie de înaltă acurateţe, aeronavele de luptă avansate pot acţiona indiferent de condiţiile meteorologice şi oriunde în lume. Existenţa muniţiei dirijate cu precizie, incluzând şi noua generaţie de rachete aerodinamice, oferă forţelor aeriene o capacitate de lovire a ţintelor fără precedent.

Inerenta flexibilitate a Puterii Aeriene, care-i permite să fie schimbată cu relativă uşurinţă, de la o misiune, deja repartizată, la o alta, a fost dezvoltată prin dotarea cu platforme multirol (echipate, la rândul lor, cu sisteme multirol şi, adesea, interschimbabile). Totodată, sisteme de culegere, prelucrare, integrare şi distribuire a datelor oferă informaţii certe şi în volum complet cu privire la spaţiul de ducere a luptei.

Omniprezenta perspectivă asupra luptei şi realizarea platformelor spaţiale au determinat gradul de libertate al forţelor aeriene şi au eliminat obligaţiile ca ele să fie introduse în operaţie respectând modelele secvenţiale ale acesteia. În timp ce forţele terestre trebuie să realizeze iniţial breşe de nivel tactic pentru a îndeplini obiective în plan operativ, care să conducă, ulterior, la progrese de nivel strategic, Puterea Aeriană poate îndeplini misiuni de orice nivel (tactic, operativ, strategic) încă de la începutul conflictului.

În plus, pe lângă faptul că sunt înzestrate cu sisteme de armamente moderne, cu un grad ridicat de precizie şi letalitate, forţele aerospaţiale sunt capabile de angajarea cu succes a unui spectru larg de ţinte şi, cel puţin în prezent, sunt mai vulnerabile în faţa mijloacelor de distrugere terestre existente. Toate acestea sugerează că, în circumstanţe sigure, forţele aeriene sunt în măsură să proiecteze puterea relativ prompt, cu sau fără angajarea altor genuri de arme. Astfel, contribuţia Puterii Aeriene la constrângerea inamicului în Bosnia şi Kosovo a părut să fie de o importanţă crucială. Atacurile aeriene prelungite au exercitat, în mod evident, o presiune suficientă, care nu a mai făcut necesară intervenţia forţelor terestre.

În mod normal, teritoriul ostil ar putea fi ocupat, după ce au fost executate lovituri de către Puterea Aeriană asupra obiectivelor, făcându-le incapabile de apărat.

Capacităţile cheie

Influenţa reciprocă a caracteristicilor de bază, menţionate anterior, dă naştere la capacităţi militare cum ar fi cea de reacţie, flexibilitatea, omniprezenţa, mobilitatea, concentrarea, penetrarea şi capacitatea de a supravieţui. Deşi acestea sunt comune pentru toate categoriile de forţe– terestre, navale şi aeriene–, Puterea Aeriană beneficiază de faptul că este capabilă să utilizeze mai bine, mai uşor şi mai repede înălţimea, viteza, raza de acţiune şi distanţa. Pe lângă acestea, panoplia tehnologică înaltă a sistemelor aeriene oferă Puterii Aeriene încă două caracteristici: precizia şi diversitatea efectelor create.

■Capacitatea de reacţie. Timpul de reacţie constituie factorul de bază pentru toate genurile de implicaţii de natură militară, fie ele operaţii de luptă, fie de răspuns la criză, umanitare sau de căutare-salvare. Rapiditatea cu care Puterea Aeriană poate fi dislocată şi angajată o face, în mod special, potrivită ca instrument militar pentru managementul crizei politice.

Capacitatea de reacţie cuprinde starea de alertă la sol, în locaţiile existente, starea de disponibilitate pentru dislocare, alerta aeroportată, în afara sau chiar în interiorul zonei de operaţii. Orice schimbare în situaţia politică sau militară poate fi regăsită într-o schimbare imediată şi corespunzătoare a posturii sau acţiunii militare. Deci, Puterea Aeriană este instrumentul primei alegeri pentru a limita criza sau pentru a o dezamorsa, iar capacitatea de reacţie a acesteia reprezintă de fapt rapiditatea cu care acest instrument poate fi dislocat, angajat sau retras.

■Flexibilitatea. Puterea Aeriană poate fi angajată simultan asupra întregului spectru al operaţiilor militare, de la misiunile umanitare (de exemplu delestarea medicamentelor şi alimentelor sau evacuarea aeromedicală) la

conflictul armat, unde armamentul este folosit pentru distrugerea ţintelor inamice.

Puterea Aeriană poate lovi simultan obiective de nivel tactic, operativ şi strategic şi poate acţiona asupra unor locaţii diferite din punct de vedere geografic pe întregul teatru.

În sfârşit, la nivel tactic, unele aeronave, cunoscute ca aeronave multirol, au capacitatea de a executa o varietate foarte mare de misiuni (ofensive şi defensive), fiind chiar posibile schimbări de misiune imediat după decolare sau pe timpul executării misiunii iniţiale. De exemplu, pe timpul Războiului din Golf, în 1991, unele aeronave americane de tip F-18, în drumul lor către ţinte, au doborât, cu ajutorul rachetelor aer-aer, aeronavele de vânătoare irakiene, după care şi-au continuat misiunea de bombardare a ţintelor terestre.

■Omniprezenţa. Datorită vitezei, razei de acţiune şi flexibilităţii de care dispune, Puterea Aeriană poate constitui, oriunde şi oricând, o ameninţare şi, în acelaşi timp, un element de influenţare a opţiunilor strategice ale oponentului. Această influenţare poate fi determinată diferit, de la o supraveghere continuă la o demonstraţie de forţă cu scopuri precise, sau se poate realiza printr-o acţiune de distribuire a ajutoarelor umanitare. Platformele aeroportate pilotate sau nepilotate şi sateliţii asigură capacitatea de supraveghere/observare de durată, necesară diferitelor nivele de planificare militară.

■ Precizia. Precizia Puterii Aeriene constituie un avantaj în întreg spectrul conflictului, în special pentru evitarea distrugerilor colaterale, care sunt şi vor rămâne unul din aspectele cele mai sensibile. Tehnologia modernă nu numai că permite Puterii Aeriene să identifice şi să urmărească ţintele, dar oferă şi posibilitatea atacării lor cu precizie, limitării distrugerilor colaterale, reducerii riscurilor pentru forţele proprii şi civili şi conduce la optimizarea efortului.

Muniţia dirijată precis, împreună cu sistemele de recunoaştere şi de încadrare a ţintei reprezintă contribuţii hotărâtoare, aplicabile chiar şi în misiuni umanitare, cu precădere pentru sarcini de protecţie a trupelor terestre, care, de exemplu, sunt atacate în apropierea zonelor populate de civili.

(Continuare în numărul următor)

Text preluat din „NATO'S NATIONS AND PARTNERS FOR PEACE" tradus şi adaptat de locotenent-colonel VASILE CĂLOIU

În zilele de 21-22 noiembrie a.c. va avea loc summit-ul NATO de la Praga

ROMÂNIA – şanse reale de a fi nominalizată pentru admiterea în Alianţa Nord-Atlantică

Aşadar, au mai rămas câteva zile până la reuniunea la nivel înalt din capitala Cehiei, unde vor fi nominalizaţi, oficial, candidaţii admişi în cel de-al doilea "val" de extindere a Alianţei Nord-Atlantice. La această oră, au şanse reale de a fi invitate în structurile NATO 7 state central şi sud-est europene, printre care şi ROMÂNIA. Numele ţării noastre se regăseşte în toate documentele pregătitoare ale summit-ului de la Praga, din 21-22 noiembrie a.c., începând cu Rezoluţia nr. 468 din 7 octombrie 2002 a Camerei Reprezentanţilor din Congresul SUA cu privire la securitatea trans-atlantică şi întărirea NATO şi sfârşind cu recenta declaraţie a ambasadorului SUA la NATO, Nicholas Burns: "Pot afirma cu certitudine că România rămâne un candidat serios la admiterea în Alianţa Nord-Atlantică… Ea a înregistrat progrese continue, semnificative, privind toate problemele referitoare la candidatura pentru NATO!"

De asemenea, ţara noastră se bucură de susţinerea declarată a celor 19 membri ai Alianţei, a celor mai importante personalităţi politice şi militare din Occident. Chiar şi Federaţia Rusă s-a pronunţat în favoarea integrării euro-atlantice a României şi Bulgariei, "dacă aceste state doresc cu adevărat să acceadă în Alianţă"! Principalele atu-uri ale României în "cursa" pentru admiterea în NATO sunt, în opinia experţilor, poziţia ei geostrategică, participarea prestigioasă a militarilor români la misiunile internaţionale de menţinere a păcii şi la campania antiteroristă din Afganistan, sprijinul cvasigeneral – peste 80 la sută! – al populaţiei şi, nu în ultimul rând, rezultatele procesului de reformă şi profesionalismul Armatei Române.

Ne propunem, în rândurile ce urmează, să prezentăm cititorilor Alianţa Nord-Atlantică aşa cum este ea în prezent şi să punctăm, succint, principalele momente din istoria ei de 53 de ani. Aşadar: Ce este NATO, organizaţia politico-militară în care ţara noastră doreşte cu atâta stăruinţă să acceadă?

NORTH ATLANTIC TREATY ORGANISATION (NATO-OTAN)

Organizaţia Tratatului Atlanticului de Nord (NATO – în engleză, OTAN – în latină) a fost creată ca o alianţă politico-militară pentru apărare colectivă, în conformitate cu articolul 51 din Carta Naţiunilor Unite. Iniţial, la 17 martie 1948, la Bruxelles, cinci state europene – Belgia, Franţa, Olanda, Luxemburg şi Regatul Unit al Marii Britanii – au semnat un tratat defensiv comun, în scopul apărării împotriva unor eventuale agresiuni de natură ideologică, politică şi militară. Apoi, timp de mai bine de un an, s-au purtat intense negocieri cu Statele Unite ale Americii şi Canada în vederea creării unei Alianţe unice a Atlanticului de Nord, care să garanteze securitatea în zonă, fondată pe aranjamente mutuale între Europa Occidentală şi America de Nord.

În urma înţelegerilor la care s-a ajuns, a avut loc **reuniunea la nivelul miniştrilor de externe de la Washington, din 4 aprilie 1949, în cadrul căreia a fost semnat "North Atlantic Treaty Organisation" – Alianţa Nord-Atlantică (NATO-OTAN)**, din care făceau parte 12 state: Belgia, Canada, Danemarca, Franţa, Islanda, Italia, Luxemburg, Marea Britanie, Norvegia, Olanda, Portugalia şi Statele Unite ale Americii. Câteva luni mai târziu, **la 24 august 1949, a intrat în vigoare Tratatul Atlanticului de Nord.**

Potrivit articolului 10 al Tratatului, Alianţa Nord-Atlantică este de **natură defensivă** şi rămâne **deschisă** şi altor state europene, care respectă principiile NATO şi contribuie efectiv la asigurarea securităţii în zona de interes a Organizaţiei. Pe această bază, la 22 octombrie 1951, a fost semnat **Protocolul de aderare a Greciei** şi **Turciei**, state care au devenit membre **de facto** ale NATO la 18 februarie 1952. Un an mai târziu, la 23 octombrie 1953, a semnat Protocolul de aderare şi **Republica Federală a Germaniei**, care a devenit membru deplin al NATO în 1955. La 10 decembrie 1981, în urma unui referendum naţional, Spania a aderat la Alianţă, devenind cel de-al 16 membru al NATO la 30 mai 1982. Apoi, la summit-ul din 8 iulie 1997, de la Madrid, au fost invitate la aderare încă trei state – **Cehia, Polonia** şi **Ungaria** –, care au semnat Protocoalele de aderare la 16–17 decembrie 1997 şi au devenit membre cu drepturi depline ale Alianţei la 12 martie 1999.

Un moment delicat în istoria deja semicentenară a Alianţei Nord-Atlantice l-a constituit retragerea, în 1966, a Franţei din structurile militare integrate ale NATO, în urma unor fricţiuni şi neînţelegeri, în materie de strategie nucleară, cu Statele Unite. Atunci, la iniţiativa Parisului, structurile de comandă ale Alianţei care funcţionau pe teritoriul Franţei s-au mutat în Belgia. Dar, prin aceasta, Franţa nu a încetat să existe **de facto** pentru NATO, rolul ei în Alianţă rămânând, practic, nealterat. Iar în prezent, momentul 1966 este dat uitării atât la Paris, cât şi la Washington.

După autodizolvarea Tratatului de la Varşovia şi încheierea războiului rece (1991), Alianţa Nord-Atlantică a creat un Consiliu pentru Parteneriat Euro-Atlantic ("Euro-Atlantic Partnership Council" – EAPC), ca un forum de consultări şi cooperare cu diferite state nemembre NATO, dar făcând parte din zona geografică de interes pentru Alianţă. Pornind de la această iniţiativă, în 1994 a fost lansat **Programul Parteneriat pentru Pace (PfP)**, care integrează 27 de ţări europene, printre care şi **ROMÂNIA.** De asemenea, au fost create **Consiliul Permanent NATO-Rusia (PJC)**, **Comisia NATO-Ucraina** şi **Grupul Mediteranean de Cooperare şi Dialog (MCG)**, instrumente viabile de pace şi stabilitate în zona Euro-Atlantică.

În aprilie 1999, la summit-ul de la Washington, cei 19 membri ai NATO au celebrat 50 de ani de existenţă a Alianţei Nord-Atlantice, jubileu strălucit, moment ce a reconfirmat rolul şi importanţa Organizaţiei în gestionarea crizelor din diferite regiuni geografice, în menţinerea păcii şi securităţii internaţionale: momentul 1961 ("Criza rachetelor", din Marea Caraibelor, dar şi iniţiativa schimbării strategiei represaliilor nucleare masive cu cea a ripostei flexibile); momentul 1979 (agresiunea sovietică în Afganistan); momentul 1980 (desfăşurarea de rachete nucleare cu rază medie de acţiune, ca răspuns la relansarea producţiei de asemenea arme de către URSS); momentul 1999

(campania aeriană a NATO împotriva Iugoslaviei, încheiată cu implementarea în provincia Kosovo a unei forţe multinaţionale de menţinere a păcii – KFOR); momentul 11 septembrie 2001 (atacurile teroriste asupra unor obiective din SUA, urmate de campania antiteroristă din Afganistan).

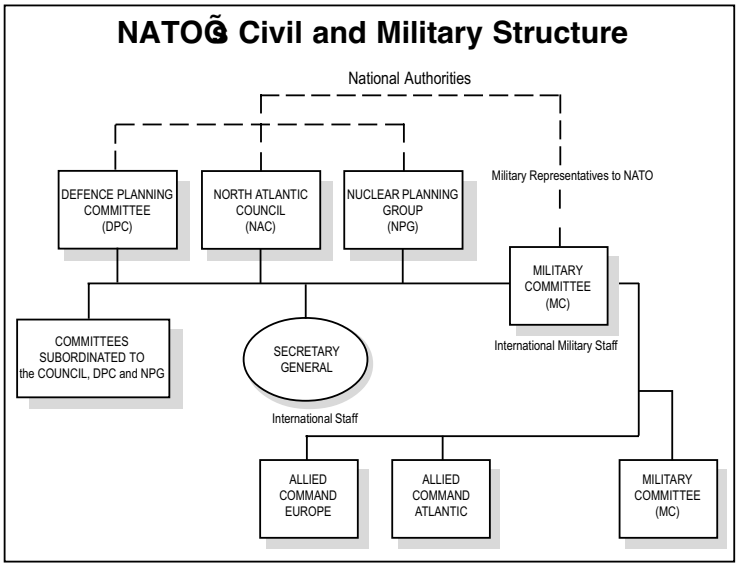

Alianţa Nord-Atlantică are o structură civilă şi militară bine stabilită, coerentă, flexibilă, dinamică, eficientă. Principalul for de conducere, derivând în mod explicit din statutul de organizare şi funcţionare al NATO, este **Consiliul Atlanticului de Nord (NAC)**, investit cu autoritate politică deplină şi puteri decizionale reale. Din componenţa sa fac parte câte un reprezentant al fiecărui stat membru al Organizaţiei – fie cu rang de ambasador, fie de reprezentant permanent – însoţit de o delegaţie naţională. Consiliul Atlanticului de Nord se reuneşte periodic, la diferite niveluri. La nivel ministerial, guvernul fiecărui stat membru este reprezentat fie de ministrul afacerilor externe, fie de ministrul apărării.

Din cadrul autorităţilor de conducere politico-militară a NATO mai fac parte **Grupul de Planificare Nucleară (NPG)** şi **Comisia de Planificare a Apărării (DPC).**

Cel mai înalt for militar la nivel NATO este **Comisia Militară (MC),** în componenţa căreia intră reprezentanţi ai tuturor statelor membre, care consiliază şi sprijină din punct de vedere militar principalele autorităţi de conducere politică ale Alianţei, respectiv NAC, NPG şi DPC. Aceasta are un **Stat Major Militar Internaţional (IMS),** responsabil cu planificarea, evaluarea şi recomandarea politicilor privind problematica militară la nivelul Organizaţiei.

În mod curent, activitatea politico-militară executivă a Alianţei Nord-Atlantice este condusă de **Secretarul General al NATO,** în prezent, lordul britanic **George Robertson.** Secretarul general al NATO este responsabil cu conducerea activităţii Statului Major Internaţional în întregul său.

Structura militară a NATO cuprinde **Statul Major Militar Internaţional (IMS),** cu sediul la Bruxelles (Belgia), şi două **Comandamente Strategice – Comandamentul Aliat European (ACE)** şi **Comandamentul Aliat al Atlanticului (ACLANT).** În cadrul **ACE** se află două **Comandamente Regionale** (de **Nord – AFNORTH,** cu sediul la Brunssum - Olanda, şi de **Sud** – AFSOUTH, cu sediul la Neapole – Italia). Fiecare comandament regional are în organică două componente (una pentru Forţele Aeriene şi una pentru Forţele Navale) şi trei, respectiv, patru comandamente subregionale întrunite. Conducerea Forţelor Aliate din Europa se realizează de către **Comandantul Suprem Aliat din Europa (SACEUR)**, acesta având cel mai înalt grad în conducerea militară, fiind, în acelaşi timp, şeful **Comandamentului Suprem al Forţelor Aliate din Europa (SHAPE** – Belgia).

Similar Comandamentului Aliat European este şi funcţionează **Comandamentul Aliat al Atlanticului,** compus din trei **Comandamente Regionale** (de **Est**, de **Sud** şi de **Vest**), **Comandamentul Forţelor Navale din Atlantic, Comandamentul Flotei de Lovire, Comandamentul Submarinelor** şi **Comandamentul de Cercetări Subacvatice.** ACLANT este condus de **Comandantul Suprem Aliat al Atlanticului (SACLANT)** şi are cartierul general la Norfolk – Virginia (SUA).

Aceasta este, deci, pe scurt, foarte pe scurt, Alianţa Nord-Atlantică. O organizaţie care şi-a demonstrat, de-a lungul a 53 de ani de existenţă, importanţa, necesitatea, spiritul realist, capabilităţile de gestionare a crizelor ce pot apărea în spaţiul său de interes. Aceasta este Alianţa în care România speră să se integreze după istoricul summit de la Praga. O speranţă care, materializată, înseamnă un cadru de securitate puternic, confirmat de viaţă, garanţia dezvoltării în pace şi bună vecinătate, în spiritul valorilor democraţiei, statului de drept, respectului şi conlucrării reciproc benefice. Este singura opţiune posibilă pentru România, singura alternativă în consens cu năzuinţele românilor, cu felul lor de a fi şi a gândi. Să dea bunul Dumnezeu ca aceste năzuinţe să devină fapte palpabile, realitate concretă la apropiatul summit de la Praga!

Pagină realizată de
NICOLAE RADU

ANALIZA DE ETAPĂ – reper practic-constructiv, cu caracter inedit, în procesul de reformă al Forţelor Aeriene ale României

Recent, la nivelul Statului Major al Forţelor Aeriene, s-a desfăşurat ceea ce organizatorii au numit **"analiza de etapă"** a activităţii din categoria noastră de forţe armate. Analiza a avut în vedere perioada parcursă din actualul an de instrucţie (1 martie 2002 – 28 februarie 2003) şi s-a ocupat de următoarele domenii: stadiul îndeplinirii planului instrucţiei în Forţele Aeriene; starea ordinii şi disciplinei militare în structurile Statului Major al Forţelor Aeriene; restructurarea Forţelor Aeriene; situaţia în domeniul resurselor umane; tragerile cu artileria şi rachetele sol-aer. Au participat comandanţii unităţilor, marilor unităţi şi ai instituţiilor de învăţământ din structura categoriei de forţe ale armatei, precum şi generali şi ofiţeri din Comandamentul Statului Major al Forţelor Aeriene.

Activitatea s-a desfăşurat în prezenţa **generalului dr. Mihail Popescu, şeful Statului Major General,** a **generalului-locotenent (r) Iosif Rus, consilier al ministrului apărării naţionale,** şi a **generalului de flotilă aeriană dr. Mihail Orzeaţă, director adjunct al Statului Major General.**

Generalul dr. Mihail Popescu, şeful Statului Major General, a apreciat activitatea din Forţele Aeriene, a promis că va sprijini în continuare procesul de reformă din această importantă categorie de forţe armate şi a evidenţiat reuşita deosebită a detaşamentului C-130 Hercules în misiunile efectuate spre şi în Afganistan

INSTRUCŢIA – PROBLEMA NUMĂRUL UNU

Analiza stadiului îndeplinirii planului de instrucţie în Forţele Aeriene ale României a fost una deosebit de laborioasă, abordând domeniul din perspective interesante, în bună măsură altele decât cele clasice, cu accent pe chestiunile practice, de procedură, de execuţie.

Deşi radiografierea întreprinsă de **generalul-locotenent Constantin Gheorghe** cuprinde, de la un capăt la altul, elemente demne de reţinut, din raţiuni de spaţiu, în cele ce urmează ne vom referi doar la o parte din acestea.

Privind **instruirea în zbor,** s-a arătat că în intervalul de referinţă s-au executat 72 la sută din numărul de ore planificate, în condiţiile în care, prin procesul de restructurare, s-au desfiinţat cinci unităţi. La nivelul unui pilot s-a realizat un număr mediu de 30,5 ore de zbor, cu mult superior celui din anii trecuţi. S-a apreciat că timpul rămas la dispoziţie permite îndeplinirea integrală a planului de instrucţie. Un aspect important îl constituie nivelul de clasificare al piloţilor militari: 47 la sută deţin clasa I, 12 la sută – clasa II-a, 25 la sută – clasa III-a, iar 16 la sută sunt neclasificaţi. S-a constatat că, în ansamblu, pentru o desfăşurare normală a procesului de instruire, există suficienţi instructori de zbor, excepţie făcând cei necesari pentru zborul pe timp de noapte, în special pentru zborul în condiţii meteorologice grele.

Pentru prima dată în Forţele Aeriene, s-a analizat numai situaţia piloţilor din unităţi. În felul acesta prezentându-se imaginea reală a capacităţii de operare şi dimensiunea exactă a elementelor ce intră îl alcătuirea puterii aeriene.

Generalul-locotenent Constantin Gheorghe, şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, a conceput şi condus analiza "de etapă" dintr-o perspectivă realistă şi efectiv practică, cu accente pe domeniile importante ale restructurării Forţelor Aeriene ale României

În cadrul analizei s-a arătat că structurilor de forţe stabilite pentru operaţionalizare li s-au asigurat, prioritar, resurse umane şi materiale, acestea devenind coerente, cu certe capabilităţi şi voinţă de a îndeplini misiuni de luptă. Toţi piloţii operaţionali de pe aeronavele MIG-21 LanceR, IAR-330 SOCAT şi C-130 Hercules sunt în măsură să utilizeze procedurile şi tacticile operaţionale NATO, în limba engleză, şi sunt autorizaţi să zboare conform reglementărilor civile (ICAO).

Şeful Statului Major al Forţelor Aeriene a apreciat că, în acest an de instrucţie, nivelul siguranţei zborului a fost nesatisfăcător. Deşi există şi cauze obiective, cele mai multe dintre elementele care au condus la situaţia necorespunzătoare a siguranţei zborului sunt de natură subiectivă.

Un capitol separat în cadrul analizei l-a constituit **implementarea obiectivelor de parteneriat.** Cerinţele de realizare a interoperabilităţii forţelor nominalizate pentru participarea la misiuni şi exerciţii NATO/PfP au fost integrate în conţinutul a 21 obiective de parteneriat asumate de Forţele Aeriene, acestea fiind reformulate în februarie 2002, cu ocazia evaluării NATO. La această oră, situaţia implementării este următoarea: în 2001 au fost finalizate cinci obiective; în anul 2002 au fost propuse pentru finalizare cinci obiective – trei fiind deja implementate, sunt asigurate condiţii pentru implementarea celorlalte două până la sfârşitul anului; în perioada 2003–2007 vor fi implementate încă 11 obiective de parteneriat. De menţionat că opt obiective sunt indispensabile pentru integrare, iar acestea vor fi realizate până la sfârşitul anului 2004.

Dominată de francheţe, sinceritate şi realism, analiza stadiului îndeplinirii planului instrucţiei în Forţele Aeriene ale României a avut, între altele, darul de a sintetiza elementele activităţii anterioare, cu tot ceea ce a însemnat aceasta mai bun sau mai puţin bun, şi de a opera deschideri pentru acţiuni energice, eficiente în toate domeniile, dar mai cu seamă în cel al consolidării unui nivel superior al siguranţei zborului.

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE. Se apreciază că asigurarea cu personal a unităţilor operaţionalizate permite îndeplinirea în condiţii satisfăcătoare a misiunilor ce revin Forţelor Aeriene ale Armatei României. În procesul de reformă a domeniului se promovează transparenţa totală şi un dialog continuu cu toate categoriile de cadre pentru a reduce, pe cât posibil, numărul nemulţumirilor.

Privind pregătirea prin cursuri a personalului din Forţele Aeriene ale României, începând cu anul de învăţământ 2003–2004, aceasta se va realiza integrat într-o singură şcoală de aplicaţie. Durata cursului de bază pentru absolvenţii Academiei Forţelor Aeriene s-a redus de la 11 luni (excepţie făcând ofiţerii piloţi), la opt luni pentru ofiţerii de artilerie şi rachete sol-aer şi la şase luni pentru ofiţerii nenavigaţi, meteo sau radiolocaţie.

MANUAL. În vederea desfăşurării în condiţii de siguranţă a zborului, se va reedita, între altele, **"Manualul de zbor al Forţelor Aeriene ale României",** care va stabili principiile doctrinare de instruire, modul de organizare, executare, conducere şi asigurare a activităţii de zbor cu aeronavele militare, în baza prevederilor Codului aerian al României a Regimului de zbor în spaţiul aerian al României şi în conformitate cu reglementările internaţionale în vigoare recunoscute şi adoptate.

DISPONIBILIZAREA AVIOANELOR DE ŞCOALĂ ŞI A ELICOPTERELOR. Vor fi elaborate planuri privind disponibilizarea şi susţinerea logistică a aeronavelor IAR-99 standard, An-2, L-29, L-39 şi IAK-52, necesare activităţii de zbor în Şcoala de Aplicaţii a Forţelor Aeriene şi, respectiv, Academia Forţelor Aeriene, precum şi a elicopterelor IAR-330 Puma, în scopul asigurării unei disponibilităţi corespunzătoare în fiecare escadrilă.

Aşa cum specificam mai sus, analiza a avut dimensiuni cu mult mai mari decât se poate înţelege din cele publicate în această pagină. Promitem cititorilor că vom reveni cu relatări, comentarii şi informaţii şi din celelalte domenii abordate, mai ales din cel care priveşte restructurarea Forţelor Aeriene ale României.

ORDINE ŞI DISCIPLINĂ

Recenta analiză a ordinii şi disciplinei militare în structurile Statului Major al Forţelor Aeriene în perioada 01.03–30.10.2002, prezentată de **generalul-locotenent Ion Magdalena,** locţiitorul şefului Statului Major al Forţelor Aeriene, a pus în evidenţă următoarele aspecte principale: ■ s-a acţionat cu responsabilitate şi spirit de disciplină pe linia reorganizării şi restructurării marilor unităţi, unităţilor şi formaţiunilor, a operaţionalizării unora dintre acestea, precum şi în domeniile îndeplinirii atribuţiilor funcţionale şi instrucţiei trupelor ■ concomitent cu activităţile de reorganizare, restructurare şi modernizare s-au continuat studierea şi aplicarea în practică a legilor şi regulamentelor militare, a noilor acte normative specifice ■ au sporit disciplina şi spiritul de răspundere ale celor implicaţi în procesul de management, la toate nivelurile, în aplicarea riguroasă a prevederilor legilor şi actelor normative în vigoare.

Cu toate acestea, s-a apreciat că: ■ nu s-a acţionat suficient pentru statornicirea unor relaţii interumane corecte, bazate pe respectarea demnităţii personale, ceea ce a generat influenţe negative asupra stării de spirit a personalului militar şi civil ■ activitatea de prevenire a abaterilor de la ordine şi disciplină n-a avut continuitate şi coerenţă, desfăşurându-se în salturi, fără obiective specifice precise, ceea ce a dus la creşterea măsurilor coercitive post-factum ■ s-a făcut insuficient pentru limitarea abaterilor de la circulaţia rutieră, pentru scăderea abaterilor de la îndeplinirea atribuţiilor funcţionale, de la păstrarea şi mânuirea corectă a bunurilor din dotare ■ s-au manifestat lipsuri serioase în pregătirea managerială a personalului tehnic-administrativ, în aplicarea prevederilor regulamentare şi asumarea răspunderii pentru actul conducerii, în executarea pregătirii personalului pentru serviciul de permanenţă, pază şi intervenţie.

În cadrul analizei s-a apreciat, pe bună dreptate, că nici dificultăţile procesului de reformă şi restructurare, nici insuficienţa fondurilor material-financiare aflate la dispoziţie, nici complexitatea pregătirii şi instruirii la toate nivelurile categoriei de forţe armate nu justifică şi nu pot justifica abaterile de la ordinea şi disciplina militară, slăbirea exigenţei, compromisurile de orice fel.

Pentru îmbunătăţirea ordinii şi disciplinei militare în structurile Statului Major al Forţelor Aeriene s-au stabilit următoarele măsuri: ■ perfecţionarea activităţii de selecţionare a personalului numit în funcţii de răspundere în comandamente, mari unităţi, unităţi şi formaţiuni, potrivit prevederilor Ghidului carierei militare ■ desfăşurarea la timp şi în condiţii optime a convocărilor de pregătire pe linia serviciului de permanenţă, pază şi intervenţie ■ monitorizarea tuturor celor care au săvârşit sau sunt dispuşi să săvârşească abateri de la ordinea şi disciplina militară ■ executarea cu maximă exigenţă a controalelor, verificarea periodică, sistematică, a modului de executare a atribuţiilor funcţionale ■ urgentarea implementării sistemului de securizare în obiectivele aparţinând Forţelor Aeriene.

Dicţionar NATO

MiG-21

1. **Tipul:** avion multirol şi de luptă.
2. **Numele de cod NATO:** Fishbed (simplă comandă) şi Mongol (dublă comandă).
3. **Producţia:** MiG (Federaţia Rusă).
   - Aeronave de recunoaştere: **Fishbed-H.**
   - Aeronave multirol: **Fishbed-J, Fishbed-K, Fishbed-L, Fishbed-N.**
   - Aeronave destinate antrenamentului: **Mongol-A, Mongol-B.**
4. **Clienţi din NATO:** Cehia, Ungaria, Polonia.

Caracteristici tehnico-tactice:

– Anvergura .....7,15 m;
– Lungimea .....15,76 m;
– Înălţimea .....4,00 m;
– Greutatea .....5.843 kg;
– Raza de acţiune .....1.100 km;
– Viteza maximă .....2,05 Mach;
– Motorul ..... 64,73 kN.

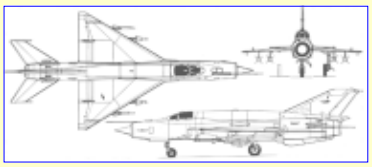

1. **Tipul:** avion de luptă cu geometrie variabilă.
2. **Numele de cod NATO:** Flogger.
3. **Producţia:** MiG (Federaţia Rusă).
   - **Flogger-A:** serie de aeronave în simplă comandă. Prototipul acestei serii a fost prezentat publicului pe aerodromul Domodedovo, la 9 iulie 1967.
   - **Flogger-B:** aeronave simplă comandă intrate în înzestrarea forţelor aeriene ruse în anul 1975. Versiuni ulterioare: Flogger-E, Flogger-G, Flogger-K.
   - **Flogger-C:** aeronave dublă comandă, destinate antrenamentului.
   - **Flogger-F:** aeronave de vânătoare-bombardament. Versiune ulterioară: Flogger-H.
4. **Clienţi din NATO:** Ungaria, Polonia.

Caracteristici tehnico-tactice:

– Anvergura .....7,77– 13,95 m;
– Lungimea .....16,71 m;
– Înălţimea .....4,82 m;
– Greutatea .....10.200 kg;
– Raza de acţiune .....1.300 km;
– Viteza maximă .....2,35 Mach;
– Motorul ....122 kN.

MiG-23

MiG-29

1. **Tipul:** avion de vânătoare.
2. **Numele de cod NATO:** Fulcrum.
3. **Primul zbor:** 6 octombrie 1977.
4. **Producţia:** MiG (Federaţia Rusă).
   - **Fulcrum-A:** serie de aeronave simplă comandă construite atât pentru forţele aeriene ruse, cât şi pentru export.
   - **Fulcrum-B:** serie de aeronave dublă comandă, destinate antrenamentului. Primul avion din această serie a zburat la 29 aprilie 1981.
   - **Fulcrum-C:** serie de aeronave simplă comandă. Prototipul acestei serii a zburat pentru prima oară la 23 decembrie 1990.
   - **MiG-29 Sniper:** variantă modernizată de uzinele DASA (Germania), ELBIT (Israel) şi AEROSTAR (România), vizând compatibilitatea cu tehnica militară din înzestrarea statelor membre NATO.
5. **Clienţi din NATO:** Cehia, Germania, Polonia, Ungaria.

Caracteristici tehnico-tactice:

– Anvergura ..... 11,36 m;
– Lungimea ..... 17,32 m;
– Înălţimea ....4,73 m;
– Greutatea ..... 10.900 kg;
– Raza de acţiune ..... 1.500 km;
– Viteza maximă ..... 2,3 Mach;
– Motoarele .....2 x 81,4 kN.

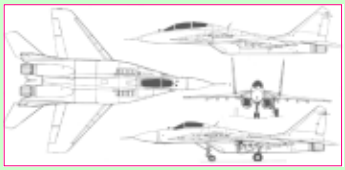

Următoarea pagină a Dicţionarului NATO va fi dedicată aeronavelor:

- ❒ Mirage
- ❒ NH-90
- ❒ PC-9

Pagină realizată de locotenent CIPRIAN PĂTRAŞCU

Comandantul Bazei 86 Aeriană Feteşti, comandorul LIVIU BURHALĂ, a fost avansat la gradul de general de flotilă aeriană. Un pas important în ierarhie şi carieră, o răsplată binemeritată a priceperii, a profesionalismului său.

Felicitări şi la mai mare!

Comandorul VALERIAN CRISTEA a fost numit în funcţia de comandant al Bazei 90 Transport Aerian Otopeni. La experienţa sa, ca pilot şi comandant, comandorul Cristea este un... garant al reuşitei într-una din cele mai importante unităţi ale Forţelor Aeriene ale României.

Comandorul ION ŞTEFAN a fost împuternicit în funcţia de comandant al Bazei 93 Aeriană Giarmata. Cunoscând ambiţia şi tenacitatea ofiţerului, nu ne îndoim că va avea succes în noua funcţie şi, de ce nu?, în funcţii viitoare şi mai importante, cu un grad de răspundere şi mai mare. Mult succes!

SOFTWARE ROMÂNESC PERFORMANT ÎN DOMENIUL MILITAR

– interviu cu colonelul (r) dr. Ioan Dodon, preşedintele firmei „Magica International Trade S.R.L.” –

– Domnule colonel Dodon, când şi cum v-a venit ideea creării unui astfel de sistem?

– Totul a început în anul 1986, cu o serie de studii şi cercetări, care au vizat, în principal, realizarea sistemului informatic integrat al radiolocaţiei, integrarea zonală a informaţiilor despre situaţia aeriană, transferarea, pe microcalculatoare, a activităţilor din punctele de comandă şi a operatorilor de pe radare. Primul experiment în dispozitiv s-a desfăşurat abia în 1992 şi a constat în introducerea manuală a datelor la nivelul unei companii de radiolocaţie şi transmiterea automată a informaţiilor ierarhic, până la punctul de comandă principal. În 1993, sistemul a fost omologat de o comisie specializată, pe baza temei de cercetare şi a caietelor de sarcini, la o capacitate de 100 traiecte. Aprecierile fiind favorabile, s-a propus introducerea în înzestrare. An de an sistemul a fost îmbunătăţit şi experimentat în dispozitiv. Un pas important şi concret s-a realizat în 1997, când s-au achiziţionat trei reţele de calculatoare, pentru începerea implementării sistemului ce purta denumirea "PC-2000 Transilvania". Programul de implementare şi testare a început în 1998, dar a fost suspendat la scurt timp, după ce am trecut în rezervă.

– Ce a urmat?

– Eram atât de ataşat de ceea ce creasem până la acel moment, încât am solicitat reluarea, fără pretenţii financiare, a activităţilor de implementare a software-ului aplicativ şi de coordonare a pregătirii celor trei reţele. Între timp, am înfiinţat firma Magica International Trade, care, la început, avea doar doi programatori şi... mulţi colaboratori. Anul 1999 a consemnat un eveniment important: înfiinţarea ASOC. Acest lucru a impus crearea şi implementarea Sistemului de Transmitere şi Afişare a Situaţiei Aeriene (STASA). Un sistem care era asemănător cu "PC-2000 Transilvania". În urma unei licitaţii, la care au participat opt firme, am câştigat contractul de creare şi implementare a STASA.

– Puteţi să ne prezentaţi câteva detalii despre STASA?

– Este o componentă a programului ASOC, în răspunderea părţii române, destinată completării şi distribuţiei automate a situaţiei aeriene, prin integrarea datelor de la sursele de informaţii complementare şi distribuirii digitale, de la aparatura ASOC, la mari unităţi şi unităţi din cadrul Forţelor Aeriene, la comandamente şi unităţi aparţinând altor categorii de forţe armate, precum şi altor entităţi care folosesc aceste informaţii pentru decizie şi acţiuni operative. Sistemul este conceput pentru afişarea şi distribuţia digitală a informaţiilor la toate nivelurile de organizare militară şi se compune din "Complete de prelucrare-afişare şi distribuţie a datelor", module de introducere a datelor pentru completarea situaţiei aeriene şi din canale de comunicaţii care asigură integrarea funcţională a acestora, în regim permanent. Vreau să menţionez un lucru extrem de important: sistemul lucrează în timp real în transmiterea datelor de radiolocaţie.

La început a fost doar ideea creării acestui sistem. Proiectul părea ireal, dovadă şi reticenţa cu care a fost întâmpinat de o serie de specialişti, la acea vreme. Cu multă ambiţie, profesionalism şi, în mod special, anticipând extrem de realist evoluţia în timp din domeniul informaticii şi automatizării, colonelul (r) dr. Ioan Dodon a reuşit să dea viaţă ideii care l-a animat mai bine de un deceniu, o dată cu implementarea Sistemului de Transmitere şi Afişare a Situaţiei Aeriene.

– Cum reuşiţi să asiguraţi acest timp în cazul radarelor analogice?

– Prin crearea Extractorului Automat de Date Radar, EXRAD 2001. Adaptat fiecărui tip de radar, acesta permite transmiterea în timp real a informaţiilor înregistrate. În fapt, extractorul transformă radarul analogic într-un sistem combinat de tip radar digital. Mai mult, în acest mod nu numai că s-a prelungit exploatarea radarelor analogice, dar le-a crescut şi eficienţa în furnizarea datelor pentru completarea situaţiei aeriene. Până acum, s-au instalat extractoare în două unităţi de radiolocaţie.

– STASA, o dată implementat, mai poate suferi modificări?

– STASA este conceput ca un sistem cu arhitectură deschisă, cu posibilităţi de dezvoltare şi reconfigurare. Concret, numărul de utilizatori poate fi extins atât în cadrul Forţelor Aeriene, cât şi la alţi potenţiali beneficiari din cadrul Ministerului Apărării Naţionale şi Ministerului de Interne. Sistemului i se pot adăuga permanent noi funcţii, specifice utilizatorului, la nivelul fiecărei staţii şi poziţii de lucru. Software-ul utilizat este îmbunătăţit an de an, astfel încât la acest moment utilizăm versiunea cu numărul patru a acestuia. Şi, nu în ultimul rând, pe viitor, folosind suportul STASA, vor putea fi gestionate şi alte categorii de fluxuri informaţionale, cum sunt, de pildă, cele în domeniul logisticii.

– Cum se face pregătirea utilizatorilor STASA?

– În logistica sistemului este prevăzută şi partea de pregătire. Au fost şcolarizaţi, până acum, peste 40 de operatori şi 6 administratori. Cursurile s-au desfăşurat la Şcoala de Aplicaţie pentru Radiolocaţie. Cu un minim de cunoştinţe în întrebuinţarea calculatoarelor şi cu informaţiile oferite de specialiştii noştri, într-un timp foarte scurt, utilizatorii ajung să exploateze sistemul la întreaga lui capacitate.

– Care sunt elementele de perspectivă?

– Suntem încă la început. Sistemul, aşa cum am mai spus, poate fi dezvoltat. Important este că am reuşit să transferăm tot ce înseamnă informaţie în proceduri şi funcţii informatice şi am găsit o formă optimă, între cerinţa tactică, reprezentată de timpul de prelucrare, şi funcţia prelucrată pe computer. Am eliminat, astfel, lucrul manual. Afişarea, înregistrarea, transmiterea, distribuţia: totul este digital! Ceea ce înseamnă eficienţă maximă. Dacă la toate acestea mai adăugăm şi faptul că sistemul s-a dovedit a fi fiabil, mic consumator de resurse, iar preţul de achiziţie, cheltuielile de mentenanţă şi îmbunătăţire au fost de cel puţin trei ori mai mici raportat la unul ce ar fi fost adus din import, se strâng, cred eu, suficiente argumente pentru a spera că, în viitor, vom putea dezvolta din ce în ce mai mult STASA!

– Vă mulţumesc mult, domnule colonel!

Căpitan CRISTIAN PREDA

DIALOG CU CITITORII

Căpitan VALENTIN IONESCU: Funcţiile de instructori militari se încadrează prin concurs, cu personal de specialitate, din rândul ofiţerilor şi maiştrilor militari sau subofiţerilor instructori, care îndeplinesc condiţiile cerute de **Instrucţiunile privind corpul instructorilor militari din instituţiile militare de învăţământ**. Acestea se referă, în raport de calitatea ce urmează să o deţină solicitantul (instructor, instructor-şef, instructor superior, profesor militar), la rangul instituţiilor de învăţământ absolvite, gradul pe care îl are candidatul, vechimea la comanda subunităţilor (similare), în activitatea didactică, de cercetare, producţie etc. şi la calificativele obţinute în ultimii ani prin aprecierea activităţii.

Înscrierea la concurs se face în termen de 30 de zile de la data publicării postului şi se organizează după 15 zile de la încheierea înscrierilor. Detalii despre structura şi funcţionarea acestui corp, normele didactice pe categorii de instituţii, îndatoririle instructorilor le puteţi afla consultând buletinul **Managementul Resurselor Umane în Armata României** nr. 9 din acest an.

Comandor (r) MIHAI FITCAL: Vă interesează stadiul Dicţionarului personalităţilor din aeronautică, parte integrantă a Enciclopediei ce urmează să apară prin grija Asociaţiei Române pentru Propaganda şi Istoria Aeronauticii şi redacţiei revistei " CER SENIN". Dicţionarul este într-o fază finală de redactare şi spre sfârşitul acestui an va fi trimis la tipărit. Sunt greutăţi legate de lipsa unor date din biografia câtorva dintre cei ce au activat în primele decenii ale secolului trecut, insuficienta fundamentare a aprecierilor făcute la adresa unora sau altora, inexactităţi în fişele primite de la persoane fizice sau instituţii care ne-au propus oamenii ce vor face obiectul popularizării în lucrarea menţionată. Oricum, fiind prima încercare de acest gen, mergem înainte.

Soldat MIHAI IACOBESCU: Actul normativ la care vă referiţi este Legea nr. 46/1999 şi aceasta reglementează pregătirea populaţiei pentru apărarea ţării. În conformitate cu prevederile art. 22, care vă interesează "în mod deosebit", se consideră unic susţinător al părinţilor ori al surorilor sau al fraţilor minori recrutul care: a) nu mai are alte surori sau alţi fraţi majori apţi de muncă; b) mai are surori sau fraţi, dar aceştia nu pot contribui la întreţinerea părinţilor, deoarece: – sunt elevi sau studenţi în instituţiile militare de învăţământ; – îndeplinesc serviciul militar în termen sau cu termen redus; – sunt elevi în şcolile militare de ofiţeri, maiştri militari, subofiţeri activi; – sunt invalizi de gradul I sau II. Prin expresia **contribuţie efectivă** se înţelege, în sensul Legii nr. 46/1999, participarea permanentă a recrutului la întreţinerea părinţilor, surorilor şi fraţilor minori, cu o parte însemnată din veniturile lui, precum şi la îngrijirea acestora, în cazul când prezenţa recrutului este absolut necesară.

Căpitan MARCEL HORIA: Iată, integral, conţinutul art. 20 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare. Aşadar: "Cadrele militare în activitate, mutate în interesul serviciului într-o altă garnizoană decât cea în care îşi au domiciliul, în situaţia în care nu li se poate asigura spaţiul de locuit corespunzător, au dreptul la o compensaţie lunară pentru chirie reprezentând 25 la sută din solda lunară. Soţiile cadrelor militare mutate în interesul serviciului într-o altă garnizoană, care au fost încadrate în muncă şi au întrerupt activitatea datorită mutării împreună cu soţul, au dreptul la o indemnizaţie lunară până la o nouă angajare sau până la prestarea unei activităţi autorizate aducătoare de venituri. De indemnizaţia lunară beneficiază şi soţiile care la data mutării ofiţerilor, maiştrilor militari şi subofiţerilor erau înscrise, ca şomeri, la oficiile forţei de muncă, dar numai după ce încetează a mai primi ajutor de şomaj. Valoarea indemnizaţiei, precum şi perioada de acordare a acesteia se stabilesc prin hotărâre a Guvernului".

Maistru militar (r) VIOREL SĂVOIU: Vă rugăm să vă adresaţi, personal sau cu o petiţie, Oficiului de pensii militare din cadrul Ministerului Apărării Naţionale (telefon: 314.79.15). Succes!

DIALOG CU CITITORII

ZBOR DEOSEBIT ÎN AFGANISTAN

De Ziua Armatei Române, avionul C-130 Hercules numărul 6166, având în echipaj, între alții, pe comandorul Florin Muntiu, căpitan-comandorii Viorel Tănase, Nicolae Pandelescu, Ciprian Motoroiu, Emil Popa, locotenent-comandorii Marian Jilăveanu și Nicolae Băluță, a executat o misiune mai deosebită. Aviatorii militari au transportat la Kandahar peste 70 de persoane, în frunte cu generalul dr. Mihail Popescu, șeful Statului Major General, senatorul Sergiu Nicolaescu, șeful Comisiei de Apărare, Ordine Publică și Siguranță Națională din Senatul României, și alți generali și ofițeri superiori, ziariști de la principalele publicații civile și militare, artiști.

După trei ore și jumătate de zbor, s-a aterizat la Erevan, unde s-a efectuat realimentarea. Apoi aeronava și-a continuat zborul spre Kandahar. Aici, în dimineața zilei de 25 octombrie, Ziua Armatei Române, avea să înceapă un program bogat și diversificat care a cuprins, între altele, întâlniri cu combatanții români și americani participanți la operațiunea "Enduring Freedom", cu populația civilă afgană, căreia i-au fost oferite daruri, un mare spectacol artistic, o masă festivă. Sărbătoare emoționantă a fost și la Karachi. Echipajul sosit din țară s-a întâlnit cu cel aflat deja acolo, condus de comandorul Florin Călin. Împreună cu aviatori și militari străini din alte arme aflați în misiune, s-a sărbătorit Ziua Armatei Române într-o atmosferă despre care americanii prezenți la Karachi, ca și oficialitățile din Pakistan participante la eveniment, au caracterizat-o ca "nemaiîntâlnită".

A doua zi, seara, echipajul de care aminteam la început s-a deplasat din nou la Kandahar pentru a readuce în țară persoanele transportate anterior. În timp ce avionul era pregătit pentru îmbarcare, la o sută de metri depărtare atmosfera de sărbătoare mai continua încă, români și americani s-au prins în horă, au cântat și au dansat împreună. Fetele de la "Amadeus", ceilalți artiști de la "Hi-Q", "Spitalul de urgență", tarafu și formația de soliști de muzică populară și cultă din cadrul Ansamblului Artistic "Doina" al Armatei au creat momente plăcute, ambianță ce s-a manifestat și pe timpul zborului de înapoiere în țară. Îndrăgitul interpret, celebrul naist Gheorghe Zamfir, Dana Nălbaru, ca și fetele de la "Amadeus", alți artiști s-au aflat pentru puțin timp în cabină, au făcut fotografii și, după cum ne-a informat comandorul Muntiu, au declarat că asemenea momente nu le-au mai trăit niciodată în viață. Ei au putut avea o altă imagine a pământului de la mii de metri altitudine și n-au încetat să aprecieze condițiile pe care echipajul le-a creat în vederea unei călătorii sigure și plăcute.

La aterizare, pe aeroportul internațional București-Otopeni, generalul dr. Mihail Popescu, șeful Statului Major General, și generalul-locotenent Constantin Gheorghe, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, prezent la aeroport, i-au felicitat pe membrii echipajului pentru modul în care și-au îndeplinit misiunea. O altă misiune față de majoritatea celor întreprinse până acum, mai plăcută, mai veselă, dar nu mai lipsită de răspundere.

PETRE BÂNĂ

Lansare de carte la Senatul României

UN EROU AL AVIA}IEI ROM@NE

O premieră la Sala de Marmură a Camerei Superioare a Parlamentului. Pentru prima dată a fost lansată aici o carte despre un strălucit aviator, căpitanul MIRCEA T. BĂDULESCU, erou al celui de-al doilea război mondial. Evenimentul editorial a avut loc în prezența unor distinși parlamentari, istorici militari și civili, veterani de război (foști camarazi de front), scriitori și ziariști, a soției, a fiului și a altor rude.

Moderatorul activității, comandorul de marină (r) dr. Ilie Manole, expert parlamentar, prefectul Capitalei, general de brigadă (r) Gabriel Oprea, prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu, senator Doru-Laurian Bădulescu, fiul eroului, abia stăpânit de emoție, colonel dr. Petre Otu, președintele executiv al Comisiei de Istorie Militară, comandorul (r) Gheorghe Vartic, redactor-șef al Revistei de Istorie Militară, generalul-locotenent (r) Vasile Bărboi, de la Comisia de Memorialistică a Asociației Naționale a Veteranilor de Război, precum și alți istorici și veterani au relevat valoarea lucrării "DESTINUL UNUI ZBURĂTOR".

Autorul, comandor (r) prof. univ. dr. Aurel Pentelescu, comentând montajul de imagini (prezentat video) despre Mircea T. Bădulescu, a trecut în revistă principalele momente din viața și activitatea personajului, relevând, totodată, câteva din ipostazele ce au stat la baza elaborării lucrării.

Foști colegi de școală elementară, liceu, școală militară și camarazi ai asului aviației române din escadrilele de bombardament în picaj "Stuka", precum și din echipajele cu care vestitul ofițer pilot de război pe IAR-37 și Junkers Ju-87 a executat unele din cele 305 misiuni de luptă, de risc maxim, misiuni de sacrificiu, l-au evocat pe Gicu, așa cum îi spuneau ei în intimitate, în cele mai alese dimensiuni ale caracterului său, cu care i-a impresionat pe toți cei ce l-au cunoscut și îndrăgit.

Și nu întâmplător a fost aleasă ziua de 1 noiembrie pentru a lansa lucrarea. Ea s-a constituit și într-un prilej de comemorare a celui dispărut atât de prematur, la numai 50 de ani, într-un stupid accident. Pe 1 noiembrie ar fi împlinit 85 de ani.

Apreciat ca un eveniment militar, cultural, științific excelent, un volum ce se va impune în literatura de specialitate, "Destinul unui zburător" este rodul unor ample investigații, al unor cercetări științifice îndelungate, întreprinse cu acribie, tenacitate și vigoare de comandorul Pentelescu timp de mai mulți ani, precum și al unei vaste documentări în mijlocul celor ce l-au cunoscut îndeaproape pe erou, una dintre cele mai reușite monografii, poate cea mai izbutită, dintre cele apărute până acum despre aviatori. Și nu în ultimul rând al unui veritabil talent de narator. Ea este considerată, totodată, un act de reparație morală față de cel ce a trebuit să îndure cu stoicism și războiul de după război, declanșat împotriva celor ce au luptat împotriva Uniunii Sovietice, și care pentru căpitanul erou Bădulescu a însemnat, ca pentru mulți alți confrați ai săi, înlăturarea abuzivă din armată, în 1951, fără nici un drept. Filele din cartea despre el sunt file despre un destin exemplar, care, iată, îi conferă, în sfârșit, dreptul la nemurire, în fond, un document zguduitor într-o mare măsură despre însuși destinul armatei și armei pe care el le-a slujit cu strălucire.

În cei doi ani și zece luni de front, pentru excepționalele sale fapte de arme în confruntarea directă cu inamicul, căpitanul pilot și comandant de escadrilă a fost distins cu cele mai înalte ordine de război: "Mihai Viteazul", cu spade, "Virtutea Aeronautică" în clasele Crucea de Aur, Cavaler, Ofițer și Comandor, "Coroana României", "Steaua României", "Crucea de Fier" (germană) clasele I și II, precum și alte ordine și medalii românești și străine.

Numele și faptele sale de bravură ostășească sunt nelipsite din cărțile de referință despre aviatorii români din ambele campanii ale războiului. Întru cinstirea sa, Școlii nr. 1 din Buzău, în care a învățat erou, i-a fost atribuit numele său, un ansamblu statuar a fost ridicat în fața acestui lăcaș de învățământ. În aceeași idee, prefectul Capitalei, Gabriel Oprea, a anunțat la lansarea cărții că va propune Consiliului Municipal București să aprobe ca o stradă din București să poarte numele Mircea T. Bădulescu.

Cele 475 de file ale cărții, dintre care 60 de pagini de documente, 30 de anexe, 65 de iconografie alb-negru și color, apărute în condiții grafice ireproșabile la **Editura Modelism,** seria "Așii aviației române", reprezintă, cu adevărat, un eveniment de referință în acest an, o cronică vie, de mare încărcătură științifică, memorialistică și morală.

Comandor (r)
PETRE BÂNĂ

ATENŢIE – SE TRAGE DE PESTE TOT!

■ Primul examen serios în formarea ca luptători a militarilor în termen care se instruiesc la Școala de Aplicație pentru Aviație l-a constituit executarea ședinței pregătitoare de tragere cu armamentul de infanterie, activitate la care aceștia au demonstrat seriozitate în pregătire, stăpânire de sine și dorință de accedere spre ședințe de pregătire mai mari consumatoare de eforturi, mai complexe. **(Căpitan-comandor IONUȚ RADU)**

■ La Școala de Aplicație pentru Artilerie și Rachete Sol-Aer, militarii în termen din Batalionul de instrucție și militarii cu termen redus de la Cursul de formare cadre în rezervă au executat ședința pregătitoare și ședința de tragere cu pistolul mitralieră.

Deși condițiile meteo au fost nefavorabile, obiectivele urmărite pentru aceste activități au fost atinse în totalitate.

S-au remarcat militarii din plutonul comandat de sergentul-major Ovidiu Crețu, între care soldații Ginel Iancu, Mihai Torpai și Daniel Șerban.

Maiorul Paul Ilie, șeful Cursului de formare cadre în rezervă, i-a evidențiat, în urma executării tragerilor, pe soldații cu termen redus Brad Strinu, Dragoș Tănase, Alexandru Radu și Ioan Bosa. **(Colonel (r) GHEORGHE OPRIȘOR)**

■ Pe o vreme ploioasă și rece, cadrele din Școala Militară de Maiștri și Subofițeri a Forțelor Aeriene au executat una din ședințele de tragere cu pistolul, pe timp de zi. Vremea nefavorabilă nu a împiedicat atingerea scopului: verificarea deprinderilor în executarea tragerii precise asupra obiectivelor mascate, care apar în timp limitat.

Cadrele militare din instituția noastră au dovedit deprinderi stabile în folosirea armamentului din dotare și, mai ales, o bună capacitate de adaptare la condițiile meteo nefavorabile.

Calificativul general "FOARTE BINE" este continuarea firească a rezultatelor foarte bune obținute la ședința de tragere, desfășurată pe timp de noapte, în luna octombrie. **(Maistru militar CLEMENTIN ISPRĂVNICELU)**

■ La Școala de Aplicație pentru Radiolocație, militarii cu termen redus, aflați la cursul de subofițeri în rezervă, și subofițerii femei, care parcurg un modul de pregătire generală în această instituție, au executat ședința pregătitoare de tragere. Scopul activității a fost de acomodare cu armamentul din dotare, de reglare a lui prin stabilirea punctului de ochire pentru fiecare armă în parte, urmărindu-se, totodată, parcurgerea întocmai a etapelor din cadrul unei ședințe de tragere. S-a dovedit a fi un exercițiu extrem de util, cu atât mai mult cu cât, în curând, vor executa o primă ședință de tragere la care se acordă calificative.

REMEMORĂRI

La 28 octombrie s-a împlinit o jumătate de secol de la prima interceptare realizată noaptea, în condiții meteorologice grele, cu un avion reactiv, IAK-23, fără radar la bord.

Evenimentul a fost readus în atenția celor ce l-au trăit atunci și povestit în detaliu pentru ceilalți în cadrul ședinței lunare a filialei București a Asociației Române pentru Propaganda și Istoria Aeronauticii de către unul din eroii acelui moment, comandorul (r) Ion Clenciu, care avea să devină un talentat și îndrăgit ziarist militar.

Pilotul care a reușit, în premieră, performanța interceptării noaptea, deasupra norilor, la aproximativ 7.000 de metri, a unui bimotor cu reacție sovietică, a fost nimeni altul decât comandantul Regimentului 14, maiorul Dumitru Balaur, și avea la activ peste 1.000 de zboruri, dintre care peste 100 noaptea în normale, 40 de ore pe simulator și aproape 60 de exerciții cu cabina acoperită. Clenciu, el însuși fost pilot, între primii pe avionul cu reacție IAK-23, îndeplinea atunci funcția de șef al punctului de comandă și navigator cu dirijarea și a avut un rol important în îndeplinirea misiunii de către temerarul și experimentatul pilot Balaur.

În cadrul aceleiași ședințe, comandorul (r) Jean Sabău a trecut în revistă unele aspecte privind Divizia 23 Aviație Reactivă și regimentele ce intrau în compunerea ei, când aceasta a luat ființă, cu 50 de ani în urmă. Fost comandant al uneia din unitățile diviziei, comandorul Săbău a dovedit, și după atâția ani, o foarte bună cunoaștere a realităților din acea vreme, a relatat despre modul de instruire și efectuare a serviciului de luptă pe tehnica reactivă, a readus în memorie faptele de excepție ale celor ce au fost pionierii zborului pe avioane de luptă cu reacție.

Comandorul (r) ing. Valerian Șerbănescu a evocat activitatea IAR Brașov, înființată cu 75 de ani în urmă, întreprindere de referință în aeronautica română.

PETRE BÂNĂ

O celulă de HARRIER în zbor de instrucţie

Oaspeţi la "CER SENIN"

Ne-a înveselit şi ne-a încălzit inimile, în prag de iarnă timpurie şi viforoasă, fostul nostru coleg de redacţie şi bunul prieten de totdeauna, **plutonierul-adjutant (r) RADU MUŞAT.** Ne-a bătut la uşă sfios, zâmbind cum numai el ştie să zâmbească, salutând... regulamentar şi "raportând" şugubăţ că "pe timpul pensionării mele nu s-a întâmplat nimic deosebit!"

Este acelaşi om sensibil şi afectuos, timpul parcă nu se atinge de el, ci doar îl mângâie şi-l răsfaţă cu câte un fir de păr alb pe lună – sau, poate, pe an. Drept, impozant, scrupulos în tot ce spune şi face, mândru, chipeş. Nu degeaba colegele de serviciu îi spuneau, cu admiraţie, "Radu cel Frumos", iar colegii, mai pragmatici, îl numeau "Remeş" – pentru a-i sublinia acribia în gestionarea bunurilor redacţiei, parcimonia în utilizarea fondurilor băneşti.

Ei, bine, "Remeş" al nostru a rămas la fel cum îl ştiam: egal cu el însuşi, chibzuit în toate, cumpătat, atent la vorbă şi la gestică. Ne vorbeşte cu mândrie despre "fetele" lui – soţia şi cele două fiice, adevărate bijuterii –, despre împlinirile din familie, de la noul loc de muncă. Pentru că pensionarea, chiar dacă oarecum grăbită, nu i-a astâmpărat zelul la treabă, nu l-a atras la odihnă convertită în sedentarism. A rămas la fel de vivace, la fel de răzbătător. Este cu adevărat "capul familiei" – în sensul cel mai nobil al expresiei...

După vizita lui Radu Muşat la noul sediu al redacţiei "CER SENIN", ne simţim, toţi "actualii", mai tineri, mai optimişti, mai buni, mai răbdători cu timpul şi cu vremuirile.

Îţi mulţumim din inimă, domnule Radu!

S` fim aten]i la cum vorbim!

Deşi în mediul militar, multe din acţiunile persoanelor sunt normate, sunt reglementate, cum spunem noi, ar fi bine să ţinem seama şi de regulile comportării în afara instituţiei noastre. Culmea este că dacă insişti în căutare găseşti foarte multe reguli de comportare pentru alte zone decât cele militare. Unele chiar mai rigide decât cele ostăşeşti.

Noi am ales pentru astăzi câteva reguli privind felul în care trebuie să ne comportăm în timpul unei conversaţii. Să le zicem **universale** şi să încercăm să le respectăm în cazarmă, dar şi în afara ei. Va fi bine pentru toată lumea.

Nu trebuie să uitaţi că atunci când vă exprimaţi o părere, aceasta nu trebuie să fie totalmente categorică; o uşă deschisă, o cale de întoarcere, un loc de bună-ziua trebuie să lăsaţi întotdeauna.

Oricât v-ar fi de greu, oricât v-ar pune nervii la încercare, nu e recomandabil să vă contraziceţi interlocutorul cu violenţă, cu superioritate. Cu calm câştigaţi mai mult decât prin vorbe acide.

Nu se recomandă să încercaţi să vă convingeţi cu orice preţ interlocutorul. S-ar putea ca în cazul în care sunteţi prea pătimaş, prea insistent, acesta să vă dea dreptate pe moment, ca să scape de gura dumneavoastră, iar mai departe va face cum ştie el. Dacă, totuşi, ţineţi neapărat, încercaţi să-l convingeţi în mai multe runde de justeţea vorbelor dumneavoastră.

Atenţie la replicile pe care le daţi: o controversă cu cineva poate fi ca un joc de şah.

Bunele maniere recomandă să vă ascultaţi cu răbdare interlocutorul, să nu-l întrerupeţi sub nici o formă chiar şi atunci când bate câmpii – veţi găsi în cele din urmă o cale subtilă de a-l opri din peroraţie.

Tăcerea e de aur! Dacă tăceai filozof rămâneai! Iată sintagme pe care nu trebuie să le uităm şi de aceea trebuie să ne măsurăm în permanenţă vorbele.

O normă aparent ciudată: într-un dialog cu cineva, niciodată nu trebuie să spuneţi tot ce ştiţi, întotdeauna trebuie să vă rămână şi "muniţie" de rezervă.

În orice conversaţie trebuie să vă păstraţi politeţea şi modestia. Deci nu exces de mimică, nu gestică, nu ton ridicat, nu cu mâinile în buzunare, nu cu ţigara în gură, nu cu gura plină.

E foarte important să mulţumiţi celui care vă dă un sfat, o informaţie, care vă îndrumă într-un sens folositor dumneavoastră.

Evitaţi pe cât puteţi cuvintele triviale, expresiile de gaşcă, de cartier.

Priviţi-l pe cel cu care conversaţi. Căutaţi-i privirea. Atunci când partenerul de dialog este o femeie, vom face tot posibilul să nu-i căutăm prea des şi prea insistent privirea.

Când purtăm o conversaţie se recomandă să nu mişcăm mâinile, să nu ne jucăm cu bricheta, cu pachetul de ţigări sau cu alte obiecte deoarece deranjează în mod sigur, chiar enervează pe interlocutor.

S. C. Magica International Trade S.R.L.

LABORATORUL DE CERCETARE ŞI PRODUCŢIE SOFTWARE
Str.Aleea Callatis nr.7, Sector 6, Bucureşti; Tel/Fax: 777.45.04,777.48.08, 0722.402.462
Ne puteţi vizita pe w.w.w. magica.ro
e-mail: info@magica.ro

Redacţia "CER SENIN"
Şoseaua Bucureşti-Ploieşti, km 10,5, sector 1, Bucureşti
Telefon/Fax: 021/231. 53. 82
E-m@il: cersenin@roaf.ro
B 222.02; C 1011.00

REDACTOR -ŞEF:
comandor DUMITRU AMARIEI;

SECRETAR GENERAL DE REDACŢIE:
căpitan CRISTIAN PREDA;
REDACTOR DE RUBRICĂ:
locotenent CIPRIAN PĂTRAŞCU;

REDACTORI PRINCIPALI:
PETRE BĂNĂ,
NICOLAE RADU;
PROCESARE TEXTE:
LEANA TUDORAN;
CORECTURĂ:
ANDREIA LUNGU;

TEHNOREDACTARE:
LUCIAN TEODORESCU,
IONEL IONIŢĂ;
FOTOREPORTER:
ADRIAN SULTĂNOIU;
ADMINISTRATOR:
sergent-major ANGELICA CIOBÎCĂ

TIP-RIT LA C.C.A. INTACT S.A.